

Poslanica otrokom ob tednu otroka 1988

Dragi otroci – vrstniki prihodnosti!

Pred vašim domom stoji vaš dan, vaš teden, vaše stoletje! Odprite vrata, odprite okna, odprite srce – naj v dreživljenju v vas in vas napolni s polnostjo, da bo od vaše radosti svet popolnejši, da bo v njem manj laži in več čistosti. Kajti vede: svet se z vami začenja, z vami obnavlja, z vami nadaljuje kot potok, ki teče iz večnosti v večnost. Vaše je, da bo ta vrelec čist, svež, živ, da bo pljuskala iz vas vsega v krog in vsepovsod sveta voda življenja.

Zato ne mislite, da je svet grob, grd, gol – res je, da je še slabši, še hujši, še bolj krut – a za vas in v vas je in mora biti svet, sončen, svoboden, srečen. Samo takega sanjajte, samo takega iščite, samo takega terjajte, dokler ste tako majhnoveliki, da lahko zgrabitte nemogoče!

Ne pustite odraslim, vsevednim pustežem in dolgočasnim čemernežem, da vam zastrejo luč, da vam vsilijo svojo resnico, da dirigirajo vaši pesmi! Raje osvetlite vi njihovo tavanje iz noči v noč.

Ostanite za zmeraj otroci, ki vidijo pravo resnico stvari, ki razgalijo golega kralja prevare, ki zrejo svoje ptice v zenitu, ki čutijo sonce v srcu in ga postavljajo v dom svojega bivanja in v moč zgodovine. Bodite otroci, ki rastejo v upanje in ljubezen, kratek pa tudi v zrelost, v luč in senco življenja. A ko se neha vaš dan, vaš teden, vaše stoletje, bodite in ostanite boljši od nas, vaših prednikov ali vrstnikov, da vas bodo po dobrem pomnili vaši in naši zanamci.

Tone PAVČEK

Program dejavnosti v tednu otroka

Želeli smo program zastaviti širše, zato smo povabili na delovni sestanek poleg predstankov osnovnih šol, VVO, zdravstvenega doma, Centra za socialno delo, DPM še funkcionarje ZK, SZDL, OSS, OK ZSMS in Komiteja za družbene dejavnosti.

Udeležba je bila s-strani ustanov, ki delajo za otroke, dobra, funkcionarji pa niso utegnili...

Izrečenih je bilo veliko želja, idej misli in stvarnih predlogov v korist predšolskih in šolskih otrok. Nastal je program, ki ga bomo izpeljali:

– naši delegati bodo v vseh sredinah in skupšinah opozarjali na skrb za otroke,

– na urejena igrišča,

– na zdravo prehrano. V vseh družbenih okoljih bomo opozarjali da sleherni otrok potrebuje za zdrav razvoj urejeno življenje v družini, primeren standard v VVO in šoli.

– Ob tednu otroka bodo v šolah, VVO in le nekaj DPM pripravili poseben program aktivnosti za otroke (prireditev, risanke, izlete, orientacijske pohode, likovne razstave po izložbah in KS...).

– osrednja prireditev bo OTROŠKI SEJEM 5. oktobra

1988 od 15. do 18. ure pred kulturnim domom Španski borci. Otroci vseh starosti bodo tu lahko prodajali in zamenjivali igrače, športne rezvizite, oblačila in obutev. Ves čas pa bo tekel program: lutkovna igrica RACMAN, risanke, glasba, razne šaljive in tematikalne igrice pod vodstvom animatorke.

– 5. oktobra dopoldne bodo mali šolarji brezplačno obiskali živalski vrt.

– 5. oktobra je predstavnike pionirjev sprejela predsednica mesta Ljubljane – tovarišica Nuša Kerševan.

Z veliko truda in optimizma pa bomo moščanskim otrokom podarili novo jedilnico v Zambratiji. Poleg prispevkov izvršnega sveta skupštine občine, SIS otroškega varstva ter Zveze prijateljev mladine bodo v akciji na različne načine sodelovali tudi delovne organizacije, ustanove in posamezniki.

Sekretarka OZPM: Marija BENČINA

Rezultati aktivnosti ob zbiranju sredstev do 27. septembra 1988:

– OK SZDL je po sklepku predsedstva prispevala 1.500.000.-din

– marljive vzgojiteljice moščanskih vrtcev bodo 7. oktobra pripravile prireditev »VRTEC VRTCU« v kulturnem domu Španski borci. Vstopnina bo namenjena za jedilnico.

– Kulturni dom Španski borci ne bo zaračunal najemnine v določanskem času in bo tako prispeval k Tednu otroka in tudi za jedilnico.

– Vsi pionirji marljivo zbirajo star papir. Osnovna šola Jože Moškrč je že nakazala 362.700.-din,

– Perme Aleksandra in Klavdija na 10.000.-din.

V prihodnjih številkih bodo objavljeni prispevki, ki bodo še prišli.

OTROKOM NAJBOLJŠE

Prispevek nakažite na ŽR: 50103-678-4805 Zveza prijateljev mladine, z oznamko »ZA JE-DILNICO«

Sekretarka OZPM: Marija BENČINA

Petnajstletnica društva invalidov občine

V soboto, 3. septembra, je Društvo invalidov naše občine praznovalo 15. obletnico ustanovitve. V letu 1973 smo namreč zaključili vse priprave, ki so vsebovale: popis invalidskih upokojencev, invalidnih oseb, ugotavljanje stopnje invalidnosti in razposlali prijavnice. Dobili smo tudi svoje prostore na Zaloški 48 skupaj s prostori KS Moste. V začetku je bila to le pisarnica, ki tudi danes ni kaj dosti večja, je pa povsem naša z možnostjo uporabe sejne sobe KS. Vseh invalidov v občini je nekaj preko 2.200, zajetih v Društvu pa 1.400. Poleg organizacijsko tehničnih opravil smo organizirali tudi športno dejavnost, ki se odvija v petih sekcijah. Najbolj aktivni so kegljači, ribiči in šahisti, ne zaostajajo pa tudi drugi, le da je številčna »moc« pod zmožnostjo aktivnega delovanja. Vsaškoletni program izletov, katerih namen je poglibitev znanstva, spoznavanja ožje domovine, je važna postavka delovanja društva in zajema veliko število naših članov. Socialno-zdravstvena slika naših članov ni posebno ugodna, ker je splošno znano, da so invalidske pokojnine in drugi prejemki zelo nizki in ne zagotavljajo vedno življenske eksistence. Na drugi strani je tu invalidnost, bolezni, ki se s starostjo slabšajo, vse to pa daje dodatno sliko o naših problemih in vsakdanjem življenju. Tudi smotrnost je zelo velika med našimi člani.

Proslavo smo organizirali v domu krajne skupnosti Hrušica-Fužine. Slavnostni govornik je bil Niko Lukež, predsednik OK SZDL, ki je poddaril pozitivno naravnost društva in aktivno sodelovanje invalidov v krajnji samoupravi, društvenih, družbenopolitičnih organizacijah. Tovarš Ivan Pušnik, predsednik društva od ustanovitve dalje, je podelil pisna priznanja članom: Ivanka in Rajku Stibrič, Mariji in Henčku Konec, Anici Klemencič, Tomu Pintarju, Kristini Kocman in OK SZDL, ribički sekciji, Šahovski sekciji, Kurivoprodaji na Letališki in Kulturnem društvu Dobje. Med govorniki sta sodelovala tudi inž. Miro Petovar, predsednik RD Veče in tvor. Zgajnar, predsednik pobravnega Društva invalidov iz občine Laško. Z živo mužico so program in kasnječ ples poperstrij gledci s pевko iz KKD »Franc Vrunc« iz Dobriga.

Prav je, da poročamo tudi o ostalem programu, ki nam je naredil našo proslavo bolj pestro in seveda ekonom-

O svojem delu zadnje čase nismo posebej obveščali, pa nas tako maršikdo ne pozna, ne ve za nas in naše naloge. Zato je prav, da smo se oglastili in skušali legitimirati kot pomembno društvo, v katerem deluje veliko aktivistov v pravem pomenu besede. Nekej pa smo tudi sami krivi, ker v vseh krajevnih skupnostih le nismo vključeni v vsa delegatska razmerja, v bazo, kjer bi stalno opozarjali, da živimo, delamo in da smo večkrat potrebiti pomoči.

Ko smo objavili posebno pismo v zvezi dodelitve finančne pomoči in dobitkov za srečelov, smo pripisali, da se bomo vsem darovateljem pisno zahvalili v našem glasilu Nsk. Pri pisanju tega članka pa ugotavljamo, da nam je to nemogoče, saj bi uporabili še enkrat pre prostora z navajanjem imen in dejavnosti darovateljev in nam tega prostora uredništvo ne more dati. Zato izrekamo veliko hvaležnost vsem darovalcem, tako obrtnikom, posameznim krajanom, organizacijam združenega dela s prošnjo, da nas podprejo tudi v naslednjih letih, oziroma ob dvajsetletnici. Vsi skupaj se moramo namreč zavedati, da lahko postaneš invalid iz različnih vzrokov, in da si takrat potrebuje moralne in materialne pomoči. Da se nekatere OZD zavedajo, potrudijo ustavljanje aktivov invalidnih delavcev v HP Kolinska, Saturnus, Papirnici Veče itd. To pa hkrati pomeni, da invalidna oseba – krajši na nekaj posebnost, krajša znamenost, pač pa občan z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki se aktivno vključuje za razvoj svoje OZD in kraja, v katerem živi.

Vsako leto pismeno dostavljamo članom spored izletov in obvestila o društvenih dejavnostih med letom. Posebej bomo zadovoljni, če se nam bodo priključili novi člani, sedanji pa posredovali svoje predloge, kako bi bolje in več delali in še o drugih oblikah družbenega življenja.

LEOPOLD KOS

Še en razvojni oddelek za naše otroke

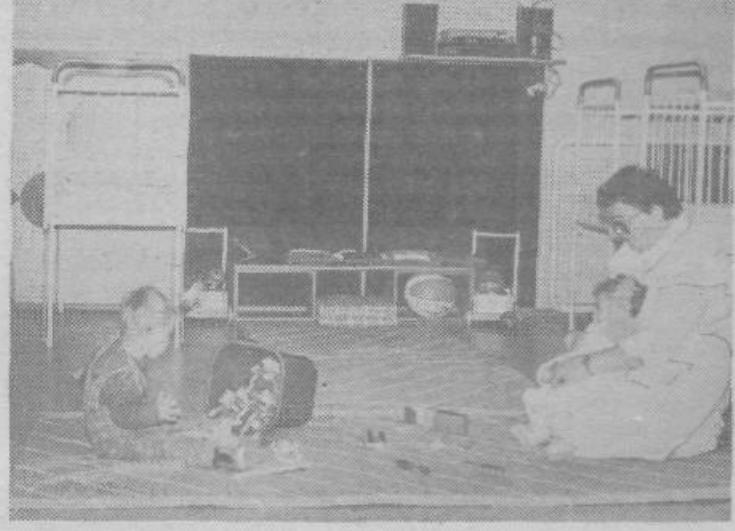
S 1. septembrom so pri vrtcu Oton Župančič, v enoti Na peči, odprli v naši občini tretji oddelok, namenjen otrokom z motnjami v razvoju. Dva taka oddelka že več let obstajata v VVO Angele Ocepek, posebnost novoustanovljenega pa je ta, da so v njem otroci, mlajši od treh let. Najstarejši od njih je bil rojen julija 1985, najmlajši šele maja lani. Za to novo pridobitev so si zlasti prizadevali na mentalno higienskem oddelku otroškega dispanzera našega Zdravstvenega doma, Mestni skupnosti otroškega varstva in vrtcu Oton Župančič, kjer so se izredno potrudili kar najboljše razmere za varstvo teh otrok.

Na mentalno higienskem oddelku so nam povedali, da poimeni razvojni oddelki pričetek načrtne skrbi za otroka z motnjami v razvoju, katera lahko traja do osemnajstega leta starosti ali še dlje. Z individualnim delom se v okviru otrokovih sposobnosti poštevajo vse možnosti za njegov razvoj. Zato je pomembno, da se otrok z motnjami v razvoju čimprej vključi v tak oddelek, čeprav si starši včasih želijo, da bi njihov sin ali hči hodil v »navadno« skupino v vrtec, ali pa poskušata otroka izolirati, misleč morda, da v družini najbolje skrbijo za nj.

Starši se pri tem ne zavedajo, da s takim ravnanjem škodijo otroku: »navadne« skupine so

preveleke in vzgojiteljica se posejne utegne ukvarjati z njim, pa tudi usposobljena ni za to; vendar pa je za otroka najbolje, da živi v družbi z drugimi, naj se okolica navadi na njegovo različnost in on na okolico. V razvojnem oddelku se specjalni pedagog posebej ukvarja z vsakim otrokom, saj jih ima v skupini le sedem, spozna in razvija v njemu sposobnosti, ki so mu dane in ga poskuša naučiti vsega, kar zmore dojeti. Povedati je treba, da v ta oddelek pridejo otroci le preko razvojne ambulante in mentalno higienskega oddelka, kamor tudi še vedno prihajajo na rehabilitacijo. Po potrebi jih obišče v vrtcu tudi terapevtska skupina tega oddelka, občasno pa tudi fizioterapevta.

Da bi se starši znebili vseh pomislov, ki so jih morda še imeli glede bivanja otrok v razvojnem oddelku in spoznali, kako bodo preživili ure v vrtcu, so prvi

Po zajtrku je bila na vrsti igra. (Foto: D. J.)

teden po odprtju oddelka lahko ostajali skupaj z malčkom in pomagali pri hranjenju in negi otrok ter pri vseh drugih opravilih. Tako so se seznanili tudi s specjalno pedagoginjo Štefko Lukašev in varuhinjo Dragico Hrovat, ki skrbita za ta drobišek, kot pravita svojim varovancem, z razumevanjem, topilino in ljubezijo. Zato ni čudno, da ponosno ugotavljata: »Vsakdo, ki lahko primerja, kakšni so bili otroci pred tremi tedni, ko so prišli k nam, in

kakšni so zdaj, pravi, da so se v tem času, razvili in okreplili.«

V vrtcu Oton Župančič so razvojnemu oddelku našli izredno primerne prostore. Otronom je na voljo svetla, velika soba, ustrezna oprema in igrače (denar za to je prispevala Mestna skupnost otroškega varstva), zunanj prostor, zavarovan z ograjo in živo mejo, kar omogoča, da so takrat, ko jim vreme dopušča, tudi zunaj.

D. J.

Odkritje spomenika na Rabu

Rab, otok v Jadranskem morju, z milim podnebjem, gozdovi, vinogradi, nasadi sredozemskega sadja, turizmom. Številni Slovenci pa se nanj spominjajo s trpko grenkovo in bolečino v srcu, saj so tam preživeli čas, poln trpljenja in poniranja.

Italijanski okupator je v prvi polovici leta 1942 poskel vinograde na območju Kampor in osnoval koncentrično taborišče za Slovence, Hrivate in Žide. Že julija 1942 so v taborišču pripeljali prve žrtve. Vsak interneranc je bil otep slame in šotorško krilo za postavitev šotorja. V šotoru, namenjenem za štorje, je životalo tudi po osem internirancev, ob pičli hrani, nezneni vročini in zeti. Smrtnost je bila vsak dan celo številna. V decembru 1942 so nekatere taboriščnike prenesti v Gonars. Mnogi med njimi so pred 45. leti po isti poti nosili svoje mrtve tovariše.

Druži del se je odvijal kot komemoracija na pokopališču. Slavnostna govorica je bila tov. Tina Tomlje. Vsi smo prisluhnili njenim iskrenim in toplim besedam, čuteč, da tudi ona podoživlja trenutek, ki jih je kot otrok doživljala v tem taborišču. V teh dneh smo Slovenci doma poplavili Rab, vsepopvod je odmeval slovenski govor; ljudje so se srečevali, si segali v roke in obujali spomine. Res je bilo enkratno doživetje, saj so slovesnosti udeležili številni bivši interniranci iz mnogih slovenskih občin. V zgodnjem sobotnem dopoldnevu so proti Rabu vozile kolone avtobusov, med njimi tudi iz naše občine.

V svoji sredji smo toplo pozdravili našo občanko tov. Marijo Mihelič, rojeno na Rabu pod platneno streho šo-

tora 5. decembra 1942. Vse, njene starše in sorodnike iz Kota na Kočevskem so pripeljali na Rab, ko so jih Italijani požgali domačije. Ta trdoživi dojenček, ki ob rojstvu ni imel plenic, ne krem, ne posipov, je bil čez tri deset let poslan z materjo in sorodniki v Gonars. Ob požrvovalnosti njene matere, sorodnikov in ostalih internirancev, ki jih je bila sama samoodpoved, je osemnajsteca Marija, ena izmed petih novorojenčkov, dočakala kapitulacijo Italije in se v srednjem vročini s težkimi, drsajočimi koraki. Mnogi med njimi je bil boren Rabške brigade tov. Dušan Prašnikar. Sodeloval je pri razročitvi Italijanov in arretaciji zloglasnega komandanta taborišča. Povedal nam je, da je istega spremljal v Sejski zapori, kasneje pa so ga nameravali prepeljati v Slovenijo, kjer bi mu sodili kot vojnemu zločincu, a si je sam prezel žile in poznaje umrl. Ima dve njegovi sliki, ki mu jih je odvezel pri preiskavi.

Taboriščni odbor za Rab namerava do leta 1993 na kamporskem polju zgraditi objekt, kjer je bila stalna razstavna zbirka o koncentričnem taborišču. Organizirati moramo v svojem okolju zbiralne akcije, trajale naj bi pet let, vsak prispevek pa je treba po položnični nakazati na RO ZZB NOV Slovenije s priponomo »ZA RAB«. Denar bo odbor vezal na hranilni knjižici.

Pripominjam, da je pokopališče na Rabu zelo slabo oskrbiano in bi bilo nujno, da tudi sami kaj postorimo. Osnovala naj bi se skupina ljudi, ki bi občasno pokosila travo, urejila grmovnice in prevleka že obledene črke na spominskih